

జనజన్మ తోటలు

-ప్రమీలా కుమారి

కాకనాడ,
27-3-63

నీ మనసులోని పున్నమివెన్నెల
వీణలు!

నీ ఉత్తరం క్లుప్తం అందింది.
నిన్ను తీరిగి చూస్తున్నట్టు నివేదించింది.
ఉద్యోగంలో చేరి నాలుగు రోజు
లయింది. మరణంలా బరువుగా
ఉందేని - ఎందుకో! నీ ఉత్తరం

చూడగానే మనసంతా తేలిగ్గా దూది పింజలా అయిపోయింది. ఉగాదిపండుగ బాగానే నడిచింది. నీ శుభా కాంక్ష లందుకున్నాను. ఆవేశ వరండాలో కూర్చుని నీ గురించే ఆలోచిస్తున్నాను. ఇంతలో "మల్లెపూలు, మల్లెపూలేయ్!" అంటూ కేక వినిపించింది. ఒక్కసారి సిగ్గుల మొగ్గులు తాడిగిన నీ బుగ్గలు జ్ఞాపకం వచ్చాయి. వెంటనే పిరిపించా నా పువ్వు లబ్బాయిని. ఒక దజను గులాబీలు, రెండు వందల మల్లెపూలు కొన్నాను. మనసా నీ రూపమే అను కున్నాను. చేతినిండా పూలతో దేవుని వలం దగ్గరకు చేరుకున్నాను. పృథ వయంలోనే నా దేవి కంఠం విన్నాను. ఆ శివ పార్వతులను పూజించుకున్నాను.

మనస్సు తృప్తిగా ఉంది. ధనక కాంతితో మెరిసే మల్లెలు దేవుడిచ్చిన వరాలా కనిపించాయి. నీ వచ్చే నాకు లభించిన వర ప్రసాదం. అనుకూలం గుర్తుకొస్తున్నాయో, వీణా! అన్నాడే.. నిన్ను ... చూడాలనీ... ఏవో తియ్యని ఆలోచనలు నన్ను మునురుకుంటు వ్చాయి. గులాబీల కన్నా మృదు వయిన నీ పృథ్వయాన్ని వేటితో పూజించనూ?

ఇక ఉండనా ఆందాల గారలబాలా? మళ్ళీ రేపు కలుద్దాం. సదా నీ కళ్లలోని వెలుగు —నీ భావూ. గుడివాడ, 30-3-63.

వా నాయుడు బావా! తేవెలారే నీ శేఖ అందుకున్నాను. అనందంలో ఓలలాదాను. ఈ విశా మయం నా కెంతో హాయిగా ఉంది. చల్లటి గాలి వీస్తోంది. మువ్వు నిద్ర పోతున్నావ్ కుర్చీలో కూర్చుని ప్రతిక చదుపుతున్నావ్, ఏ రోడ్ల మీద తిరుగుతున్నావ్ అని ఆలోచిస్తూ కాగితం కలం తీసి వ్రాస్తున్నాను. నాకు నీ ఉత్సాహంతో కాలం ఆనందంగా గడిచిపోతుంది. రాత్రి, మల్లెత్కించే వైట్ క్లీన్ మనసులో, ఆలోచనల తరంగాల్లో, ఉపాల ఉద్యోలలో ఉగుతూ దోమతెరలో పడుకుని ఏవో యోచిస్తున్నాను. ఆ ఆలోచన లన్ని నీ గురించే! ఏప్పుడు నిద్ర ఆనందిస్తోందో నాకే తెలియదు. నిదుర విండా కలలు. ఆ కలల్లో నీ రూపమే!

నేనే ఇప్పుడు నీ దగ్గరుంటే ఏం కోసినాన్నో తెలుసా? తెల్లటి పక్కనే, చల్లటి మనసుతో, తీయటి పూల శాసనాల్లో నా ఒడిలో నిన్ను నిద్ర

పుచ్చి ఉండేదాన్ని. రాత్రి వ్రాస్తున్నాను కాబట్టి ఇప్పటికి గుడ్ నైట్! తియని తలపులతో ... కమ్మని కలల కౌగిలిలో ... చల్లని గాలిల ... గుస గుసలలో ... మెత్తని తెల్లని పాసు పుస్తే ... హాయిగా నిదురపో! ప్రేమతో ... ఇంకానిమేమోతో.. నీ ప్రణయాని —వీణ.

కాకినాడ, 4-12-63.

నా తియ్యని పృథ్వయామా! వీణా! అనేక ... శుభాశీస్సులు. కులాసాగా ఉన్నాను. మువ్వు కులాసాయే (నా?) అని నే నడగక్కర్లేదాగా? నాకు తెలుసూ! అదిగో అడ్డునుచూస్తూనే నపుల పువ్వులొలికిస్తున్నావ్. అదిగో, నాకు కనిపిస్తూనే ఉందిలే ఆ సారించిన పూల విల్ల. బహుశా నీ చిరునపుల

వృత్తి

ప్రకృతి వృత్తిని మనకు ఆవసరంగాను, సంఘం దానిని విధిగాను మనకు ప్రసాదించినవి; అలవాటు దానిని ఆనందదాయకంగా చేస్తుంది.

—కె.కె.ల

కాంతులతో నీ పరిసరమంతా పువ్వులు రుపుతూ ఉంటుంది. హాయ్! హాయ్! కవ్విస్తూండే ఆ పువ్వుల వాసలో వచ్చిస్తూన్న నీ నగుమోముచూస్తూ, నవ్విస్తూన్న ఆ... అవన్నీ తలుచు కుంటూంటే ... ' నీ కెట్టుందోగాని ఏల్లా, నాకు భలేగా ఉందిలే!'

ఈ హుషారంతా ఎందుకో మనవి చేసుకోనా దేవికి? ఈ వేళే మామయ్య అంటే మీ నాన్న దగ్గర నుండి ఉత్తరం వచ్చింది. ఈ నైశాంథో ముహూర్తం పెట్టడానికి నా అంగీ కారం తెలపమని వ్రాశారు. నైశాంథా దాకా ఎందుకూ? ఇంకాస్త ముందుగా ఏనైనా ముహూర్తాలుంటే చూడమని వ్రాసేద్దామా అని ఉంది.

ఈ రోజు నా మనసు రెక్కలు విప్పుకొని గగన వధాన విహారిస్తోంది. ఆ ఉపాల్లో ఎన్నో మధురదృశ్యాలు. ఒక చక్కని పూలతో... ఆ తోట మధ్య నుండి నేను పిల్లనగోవి ఉడుకుంటూ ... పోతున్నట్టు — అంతలోహతాత్మకా వెనకనుండి, పూల మధ్యలో పుట్టిన పూల రాణిలా వచ్చిన

యొకే "బావా!" అంటూ వచ్చి నన్ను చుట్టేసినట్టు — కొంతసేపు చూపు ల్లోనే ఒకరిలో ఒకరం కరిగిపో తున్నట్టు... ఉన్నట్టుండి ఒక్కసారి గలగలా పారే సెలయేటి ప్రవాహంతో, భయం వచ్చుకుంటూ ... చేయూ చేయూ కలిపి ... ఊపుకుంటూ ... అనురాగంలో మునిగిపోతూ ... రాగాలు తీసుకుంటూ నడుస్తూనడుస్తూ పడుతూ ... లేస్తూ ... అలా కను చూపుమేర దాటే వరకూ పోయి పోయి — అలా గగనతలంలో మాయ మయ్యానుట!

ఏమిటో ... కలం దాని ఇష్టం వచ్చినట్టు పరిగెడుతుంది. సెలవు పెట్టి రెండు రోజుల్లో బయలుదేరి వస్తాను. రాణి గారు ఎలా స్వాగత మిస్తారో చూస్తానుగా ...

నీ నవ్వులో తియ్యని —నీ భావూ. గుడివాడ, 20-5-64.

బావా! నా నరస్యమా! వ్రాస్తూంటే చేయి వలుకు తుంది. అనిర్వచనీయమైన ఉద్యేగం నా ఎడవంతా ఆవరించుకుంది. ఇన్నాళ్ళూ ఒక ఎత్తుగా గడిచింది. ఇప్పుడేదో చెప్పలేని మధుర భావాను భూతి నన్ను తియ్యని వెల్లువలో ముంచెత్తు తుంది. మెడలోని మాంగళ్యం గుస గుసలతో ఏవో యా స్వీలు వెబుతూ వన్ను లజ్జితురాల్ని చేస్తూంది. ఈ వియోగం భరించలేని దిగా ఉంది.

నాకు వచ్చేయాలని ఉంది. ఏ రాత్రప్పుడయినా వచ్చి నన్ను తీసుకు పో. రెక్కలు కట్టుకుందాం. మేఘాల్లో తేలిపోదాం. తేలి ... తేలి ... నముద్రపు టొడ్డున వాలిపోదాం. జలకాలాడుదాం. ఆ అలల ఉద్యోలలో ఊగుదాం.

నువ్వు నముద్రపు టొడ్డున ఇసుకలో పడుకుని ఆలోచిస్తూంటా వనుకో. అప్పుడు ఒక పువ్వు వచ్చి నీ పక్కన వాలుతుంది. దాన్ని నువ్వు స్పృశించేసరికి నీ వీణగా మారిపో తుంది. నీతో ఇవిడి పోతుంది.

ఏమిటోలే! అన్నీ ఊహలే! ఈ ఊహల్లో ఎన్నాళ్ళు తృప్తిపడటం? మన పాలిట ఆషాఢమాసం ఒకటి వస్తూంది. ఇంకొద్దులే. తలుచు కుంటే ఏడుపు కూడా వస్తూంది.

నీ ఉత్తరంకోసం వేయకళ్లతో విరిక్కిస్తుంటాను.

నీ పృథ్వయామా! కాకినాడ, 11-12-64.

ప్రియ వీణా!

నువ్వు వెళ్ళి అప్పుడే నాలుగు రోజు లయింది. నా ప్రాణానికి నాలుగు యుగాలగా ఉంది. నీ అమృత హస్తా నికీ అలవాటు వడ్డ ప్రాణానికి హోటలు భోజనం చేదు విషంలా ఉంది. వియో గంలో ప్రేమ మరింత పృథ్వి అవుతుం దన్న మాటలోని నిజం నా కిప్పుడిప్పుడే అనుభవమవుతుంది. భార్యాభర్తల మధ్య విరహాన్ని, తద్వారా అనురా గాన్ని రగల్పడానికే ఈ ఆషాఢ తగువులు, పురిటికి పుట్టింటికి తీసుకెళ్ళడాల్సా పెట్టారేమా పెద్దలు! కానీ అనుభ విచదం మాత్రం బాధాకరంగానే ఉంది సుమా!

ఇన్నాళ్ళూ ఒంటరి వడ్డిని. నీ రాకతో జంటవక్కల మయ్యాము. నా గూటిలోకి వెలుగును తెచ్చావు. ఇంకో నాలుగు నెలల్లో ఇంకో బుల్లి పిట్ట మన ఇద్దరి మధ్యకు వస్తుందని, తన కునకులలు వినిపిస్తుందనీ తలుచు కుంటూ ఉంటే కొత్తగా ఉంది. ఒళ్ళు పులకరిస్తూంది. నీ ఆరోగ్యం జాగ్రత్త ముమా! నువ్వెంత ఆరో గ్యంగా ఉంటే పుట్టుబోయే బాబు అంత ఆరోగ్యంగా ఉంటాడు. నీవు ఇక్కడున్నట్టే రోజు ఉత్సాహ వ్రాయాలి. విరిక్కిస్తూంటాను.

ప్రేమతో —నీ భావూ. గుడివాడ, 8-4-65.

శ్రీవారికి,

మా నాన్న ఇచ్చిన టెలిగ్రాం అందుకునే ఉంటారు. మీరే గెలి చారు. మీ కోరిక ప్రకారం బాబే పుట్టాడు. అంతా మీ పోలికే నంటు న్నారు అందరూ. పెళ్ళయి ఏడాదన్నవి నిండకుండానే నన్ను అమ్మను చేసిన ఆ చిన్నారి రూపాన్ని చూస్తూంటే నేను ఆకలి దప్పలు మరిచిపో తున్నాను. మీరు వెంటనే వస్తే బావుండేది కానీ, బాబుకి ఏదో శాంతి చేయించాలట. అప్పటిదాకా మీరూ చూడకూడదంటున్నారు. భారసాల గొప్పగా చేయించాలని అమ్మ కలలు కంటూంది. బాబుకి మంచిపేరు మీరే సెల్లెక్టు చేసి ఉంచండి. ఇంకా చాలా వ్రాయాలని ఉంది. కానీ, బాబు నిద్రలేచి ఏడుపు మొదలెట్టాడు.

కాబట్టి ఇంతటితో ముగిస్తున్నాను. జవాబుకోసం ఎదురుచూస్తూ ఉంటాను.

మీ ఏణ.

2

గుడివాడ, 9-5-66.

శ్రీవారికి నమస్కారములు

మీరు వెళ్లక క్షేమంగా చేరుకున్నా ననయినా ఉత్తరం వ్రాయలేదు. ఇక్కడంతా క్షేమం. బాబు మీకోసం వెదుకుతున్నాడు. ఇక ఆనలు విషయం. వేసు మొన్నవే డాక్టర్ మెర్సీ దగ్గరకు వెళ్లి వరీక్టీ చేయించుకున్నాను. మూడవ నెల అని చెప్పింది. చాలా బలహీనంగా ఉన్నానని చెప్పింది. టూనిక్కులు వ్రాసి ఇచ్చింది. వళ్ల రసాయి పాలూ, తాగుంది. ఇంజక్షన్లు ఒక కోర్సు ఇస్తానంది. ఏమిటో! మళ్ళీ ఇంత తొందరలో సంతానం అంటే ఎసుగ్గా ఉందికదూ! మొన్ననే బాబుకు స్వల్పంగా జ్వరం వచ్చింది. మందు విప్పించగానే తగ్గింది. ప్రస్తుతం కోలుకుంటున్నాడు. పోలమ్మ పనికి సరిగ్గా వస్తూందా? అప్పట్టు వేసు వచ్చేటప్పుడు పెరట్లో వీర ఉతికి ఆరేశాను. ఉందో, ఎవరు కొట్టేశారో! ఉన్నట్లయితే తీసుకొచ్చి ఇంట్లో పెట్టండి. వేళకు భోజనం అవీ సరిగ్గా అమరుతున్నాయా? లేక పోతే కొన్నాళ్లపాటు అత్యయ్యని వేలిపించండి. సౌకర్యంగా ఉంటుంది. ఇప్పటి కీంతే. జవాబు వ్రాస్తారని ఆశిస్తున్నాను. నమస్కృతులతో,

—మీ ఏణ.

కాకివాడ, 12-5-66.

ప్రియమైన వీణకు,

వేసు ఇన్నాళ్ళూ క్యాంపులో ఉండటం వలన నీ ఉత్తరాన్ని ఆలస్యంగా అందుకున్నాను. నిన్ననే కాంపునుండి వచ్చాను. ఇల్లంతా దుమ్ముకొట్టుకుని ఉంది. పోలమ్మ చేత శుభ్రం చేయించాను. ఇంకో విశేషం. ఏమిటంటే వేసు కాంపుకి వెళ్లేటప్పుడు కుక్క ఒకటి ఇంట్లో దూరి ఉంటుంది. వేసు దాన్ని చూసుకోకుండా తాళం మేసుకొని వెళ్లిపోయాను. వేసు వెళ్లిపోయాక ఆది ఏడ్చి, రకరకాలగా మెరిగి, తలుపులు గిరి గొడవ చేసిందట. పక్కవాళ్ళు చెప్పారు. వేసు వచ్చి తలుపు తాళం తీయగానే భయంకంలా భయంపడుతుంది. వేసు దిమ్మరపోయి చూస్తూ

ఉండిపోయాను. పాపం! ఇన్నాళ్ళూ జైల్లో ఉన్నట్టుండేమో! శరవేగంలో రోడ్డుమీదికి పారిపోయింది. ఇక ఇంటి నెలా తయారు చేసిందో, అదంతా వ్రాయకపోవడమే మంచిది. మొత్తానికి ఇల్లిప్పుడు శుభ్రంగానే ఉంది. మా అమ్మను పీలుచుకోమని వ్రాశావు. ఈ కొద్ది రోజులకూ ఆవిన్నెందుకు బాధపెట్టడమని ఊరుకున్నాను. హోటలు భోజనం బాగాలేనందున వేనే రేపట్టుండి వండుకోవాలని నిశ్చయించుకున్నాను. మన్యమూత్రం ఆరోగ్యం జాగ్రత్తగా చూచుకోవలసింది. జీతం అందగానే డబ్బు కొంత వంపుతూ ఉంటాను. వళ్ళూ అవీ కొని వాడుతూ ఉండు. బాబు గాడికి నా ముద్దులు. ప్రత్యుత్తరం వ్రాయగలవు.

ఇల్లు, బాను. గుడివాడ, 16-5-66.

మమస్కారములు, మీ శునకోపాఖ్యానం వదిలి చాలా వచ్చాను. మీ రెప్పుడూ ఇంతే. పరిసరాల మీద అసలు ధ్యానం ఉంచుకోరు. ఆ వంట ఎలా చేసుకుంటారో ఏమో! ఆవకాయ జాడీలో చేతులు పెట్టడం లాంటి పనులు చెయ్యకండి. పాడి రెడ్డుతో జాగ్రత్తగా తీసి చిన్న జాడీలో వేసుకుని వాడుకోండి. లేకపోతే సవ త్వర మంతా ఉండవలసిన ఆవకాయ నిమ్మరణంగా పాడయిపోతుంది. వంటింట్లోని పెద్ద అమ్మారు — రెండో అరలో — కుడి నక్కన పెద్ద గాజు జాడీలో కంది పాడి ఉంది. గ్లాస్కో డబ్బాలో గుమ్మడికాయ వడి యాలు ఉన్నాయి. తీసి వాడుకోండి.

అన్నం అత్యేనరు పెట్టుకుంటే సరి. వార్ని చేతులమీద వేసుకోవలసిన అవసరం ఉండదు. ఎలా చేస్తున్నారో ఏమో. అన్ని సంగతులూ వ్రాయండి. పనిమనిషికి మన ఇంటి గిన్నెల్లో అన్నం అవీ పెట్టి ఇవ్వకండి. అదనలే దొంగముంద. మీరుచూస్తే పరధ్యానం ప్రాసెనరుగారు. మన పాటు గింటి సైడమ్మా, ఎదురింటి అచ్చమ్మా బావున్నారా? నా గురించి అడుగుతున్నారా? బాబు నాన్నగారే అని అడుగుతున్నాడు? జవాబు వ్రాయవలసింది.

ఇల్లు, ఏణ.

నరకం

నదుణాలకు స్వర్గమే ఉంటుందంటే అపరాధాలకు నరకం కూడా ఉంది ఉండాలి.

—కాసివ

నిజాయితీ

నిజాయితీకంటే విలువైన వారసత్వ సంపద మరొకటి లేదు.

—షేకోస్పియర్

కాకివాడ, 22-5-66.

చి. సీ. వీణకు,

ఆశీస్సులు. నీ ఉత్తరం అందింది. అవకాయలూ, వడియాలూ వేసు వాడడం లేదు. నీవు వచ్చే వరకూ అవి భద్రంగానే ఉంటాయి. నాకు వంట రాడనుకున్నా వేమిటి? అన్నం శుభ్రంగా వండుకుంటున్నాను. తల వెంట్రుకలూ, రాళ్ళూ లేకుండా! చక్కగా ఆమ్మెట్లూ, రోస్టులూ చేసుకుంటున్నాను. భోజనం వండకోపుల్ గా ఉంటుంది. అప్పుడప్పుడూ సైడమ్మా, అచ్చమ్మా చక్కటి, చిక్కటి పులుసులూ గ్లాట్రా పంపుతున్నారు. నీ గురించి అడిగారు. ఇప్పుడప్పుడే రావని చెప్పాను. ఇంతే సంగతులు. బాబుకి నా ముద్దు లండ జెయ్యవలసింది. జవాబు జరూరు.

ఇల్లు, బానుమూర్తి.

తా. క. నీ ఆరోగ్యం ఎలా ఉన్నది వ్రాం. మందులూ అవీ వాడుతున్నావా?

బానుమూర్తి, గుడివాడ, 24-5-66.

పూజ్యులైన శ్రీవారికి,

అనేకమమస్కారములు. నా ఆరోగ్యం గురించి చాలా ఆందోళన వెలిబుచ్చారు. సంతోషం. వేసు రాయిలా ఉన్నాను. మందులూ అదీ బాగా ఎక్కిస్తున్నాను. కడుపునిండా మెక్కుతున్నాను. అచ్చమ్మ సైడమ్మా చిక్కటి పులుసులు పంపుతున్నారా? ఉత్త పులుసులేనా, ఇంకా ఏవైనా పంపుతున్నారా? ఆమ్మెట్లూ,

రోస్టులూ వండుకుంటున్నానని వ్రాశారు. ఎప్పుడు పుట్టింటికి పోతానా అని చూశారు కాబోలు! చికెన్ బిర్యానీ వదిలేశా రెండుకు? అది కూడా పూర్తిచెయ్యండి. వంట ఇల్లు వచ్చితమై పోతుంది. చాకలి గంగమ్మ బట్టలు సరిగ్గా ఉతికి తెస్తూండా? అసలు పద్దు రాస్తున్నారా లేదా? నాకు ఎంత త్వరగా అక్కడికి బయలుదేరి వచ్చేస్తునా అని ఉంది. కొంచెం ఒంటల్లో వెసులు బాటు చిక్కగానే బయలుదేరివస్తాను. జవాబు వ్రాయండి.

ఏణ. కాకివాడ, 30-5-66.

బొబ్బిలి వీణకు,

ఆశీర్వాదములు. ఉభయకుళలో పరి. నీవు వ్రాసిన ఉత్తరం అందింది. ఇక్కడకు రావడానికి తొందరపడుతూ వ్రాశావు! నే వంటే ఎంత శ్రద్ధ వీకు? నీవు తొందరపడి నీ ఆరోగ్యాన్ని అలక్కయ్యేవి ఇక్కడికి రావద్దు. ఇక్కడికి వస్తే నీకు మళ్ళీ విశ్రాంతి ఉండదు. నిజమే — మన్యపుట్టు చికెన్ మెరిచిపోయాను. దండకారణ్యం కొంపుల్లో ఉన్నప్పుడు మా స్టాప్ అంతా ఎప్పుడూ అవే తివే వాళ్ళం. పల్లెవాళ్ళు మహా రుచిగా వండే వాళ్ళనుకో. గంగమ్మ రెగ్యులర్ గా బట్టలు ఉతికితెస్తూంది. పోలమ్మకు ఒంటల్లో బాగాలేదట. కూతుర్ని పంపుతుంది పవితోకి. వడవారేళ్ళు ఉంటాయి. పేరు అప్పచ్చిలు. నిజంగా అప్పచ్చిలాగే చక్కగా ఉంది. పవీ చురుగ్గా చేస్తూంది. నా గురించి మన్య విచారించకు. కారమ్మకి, పేకా లుకీ (సెండు) ఇంటికే వస్తున్నారు. కాబట్టి కొంత బాగా గడిచిపోతాంది. మన్య తొందరపడి బయలుదేరి రావద్దు. నీ ఆరోగ్యం ముఖ్యం. బాబు సంగతులు వ్రాశావు కాదు. వాడికి నా ముద్దు లండజెయ్య. ఉంటాను.

ఇల్లు, బానుమూర్తి. గుడివాడ, 1-6-66.

శ్రీవారికి,

రేపు ఎక్స్ ప్రెస్ లో బయలుదేరి మున్నాను తమ్ముడితో. క్షేమముకు రండి. వచ్చేముందు వాళ్ళగారితో వై రిప్పిస్తాను.

ఏణ. ★